

Hrdinovia histórie kresťanstva

John Bunyan (1628 – 1688)

John Bunyan sa narodil v malom mestečku Elstov, ktoré je blízko mesta Bedford, v chudobnej rodine, ktorou mnohí pohrdali, pretože boli Rómovia. Mal minimálnu príležitosť nadobudnúť formálne vzdelanie a keď ako mladý odišiel zo školy bol v podstate ešte stále negramotný.

Potom ako odišiel zo školy sa jeho správanie dramaticky zhoršilo a to až dovedy, kým ako 16 ročný nevstúpil do armády. Zostal tam dva roky. Krátko potom, ako opustil armádu stretol a oženil sa za Elizabeth. Bola to zbožná žena, ktorá ho povzbudzovala k tomu, aby sa naučil čítať a písať. Bunyan sa naučil čítať tak, že čítal náboženské knihy a to ho meníť.

Bunyan bol počas jednej kázne usvedčený o svojom hriechu, ale neprinieslo to v ňom žiadnu zmenu. Raz zažil skúsenosť s Ježišom, v ktorej sa ho pýtal, či nechce opustiť svoje hriechy a ísť do neba, alebo si chce nechať a zobrať si ich do pekla. Bunyan s týmto dlho bojoval. Nakoniec ako v roku 1653 kráčal poľom Bunyan si zrazu uvedomil milosť Božiu a svoje hriešnosť a znovuzrodil sa. Jeho život bol okamžite zmenený a krátko na to bol pokrstený.

V roku 1655 vstúpil do služby. Stal sa úžasným kazateľom s davom nadšených nasledovateľov. Jeho život sa zmenil, keď sa stal panovníkom Karol II. Karol II prisľúbil náboženskú slobodu, ale pre ustanovenú anglikánsku cirkev. Koncom roku 1660 bol Bunyan zajatý a uväznený na tri mesiace. Bol vyzvaný, aby sľúbil, že už nebude kázať a tak mohol byť prepustený, alebo mu hrozilo, že bude vyhostený z Anglicka. Odmietol tieto podmienky a tak strávil ďalších šesť rokov vo väzení. Aj keď bol potom nakrátko prepustený netrvalo dlho a bol znovu uväznený na ďalších šesť rokov.

Počas tohoto obdobia Bunyan aktívne študoval Bibliu. V tomto období väzenia napísal dvanásť kníh. Jedna z najznámejších kníh z tohoto obdobia bola *Cesta pútnika*. Je to príbeh hriešnika, ktorý je pritiahnutý k Ježišovi s tým, že obchádza pascu svetáctva a legalizmu, ktoré sú nastražené na jeho ceste. Keď bol nakoniec Bunyan prepustený stal sa pastorom zboru v Bedforde. Politická klíma sa zmenila a ďalších pätnásť rokov mohol otvorene kázať. 31. augusta 1688 zomrel. Čítal som veľa absurdností o tom, či Bunyan bol, alebo nebol prvý baptista. Nezáleží však vôbec na tom, z akej denominácie bol, to čo je rozhodujúce je, že bol znovuzrodeným kresťanom, ktorý bol poslušný Božiemu povolaniu a bol pripravený odovzdať svoj život a nasledovať Krista. To, čo je úžasné, je fakt, že niekto vyšiel z legalizmu a žil život naplno so všetkým, čo mal.

Jonatan Edwards (1703-1758)

Jonatan Edwards sa narodil v Connecticut v Amerike. Bol obdarovaný učenec, ktorý ovládal latinčinu, gréčtinu a hebrejčinu už ako trinásťročný. Ako sedemnásťročný

dokončil školu. Krátko po doštudovaní sa stal znovuzrodeným kresťanom. Stal sa efektívnym kazateľom v rokoch prebudenia (1734-1744), ktoré začalo okrem iných cez Georga Whitefielda a Wiliam Tennanta. Tisíce ľudí sa obrátilo počas jeho kázateľskej služby.

V roku 1750 Edwards odstúpil zo služby pastora zboru a stal sa evanjelistom americkým Indiánom. Toto robil sedem rokov až kým sa nestal prezidentom Princeton Univerzity. Zomrel o rok neskôr.

Georgie Whitefield (1714 – 1770)

Georgie Whitefield sa narodil v roku 1714 v Anglicku. V roku 1732 šiel na Oxfordskú univerzitu a vstúpil do „sväteho klubu“ – skupiny, ktorá bola založená Charlesom Wesleyom a vedená Johnom Wesleyom. Bola to skupina, ktorá sa snažila zaslúžiť si spasenie skutkami. Aj keď to boli veľmi inteligentní ľudia, aktívne hľadali Boha predsa sa im nepodarilo porozumieť, že spasenie možné získať jedine milosťou. Biblia jasne hovorí, že človek sa nespolutodieľa na svojom spasení (Efežanom 2: 8-10). „Dobre skutky“ prichádzajú až po spasení, nie pred ním. Ľudia vo svete sa dodnes dopúšťajú tej istej chyby!

Whitefield bol prvý, kto sa z tejto skupiny obrátil, a v roku 1736 bol ordinovaný za diakona v anglikánskej cirkvi. Bol do veľkej mier kalvinistom.

Whitefield a Wesleyovci odišli na misijnú cestu do Gorgie v Amerike. Cesta bola celkom neúspešná a Whitefield bol po návrate cirkvou ignorovaný kvôli svojim názorom a kvôli spojenectvu s Wesleyovcami. Začal v Bristole organizovať zhromaždenia pod holým nebom a čoskoro už cestoval po celej krajine a usporadúval zhromaždenia. Boli to úžasné stretnutia, pretože Whitefield bol veľmi nadaný kazateľ. Wesleyovci sa k nemu pridali a vidiac, aké boli zhromaždenia efektívne, sami rozbehli svoje putovné služby.

Počas tohoto obdobia Whitefield odišiel do Ameriky a stal sa významnou osobnosťou vo Veľkom prebudení, ktoré začalo kázaním Jonathana Edwardsa.

Whitefield bol v rozpore s Johnom Wesleyom, ktorý ho nazýval „čertom z pekla“. Vo svojich prvých spisoch John Wesley vehementne kritizoval Whitefielda (no v neskorších verziách po Wesleyho smrti boli tieto poznámky odstránené). Whitefield podnikol niekoľko ciest do Ameriky a v roku 1748 sa stal metodistickým kaplánom v Huntingdone v Anglicku.

Whitefieldova evanielizačné misie priťahovali veľké zástupy a mnohí ľudia boli spasení. Zomrel vo veku 66 rokov v Amerike, v Newburyporte, štáte Massachusetts, kde je aj pochovaný.

Odhaduje sa, že George Whitefield kázal asi šiestim miliónom ľudí v čase, keď neexistovala televízia ani rádio. Nech už je miera pravdivosti týchto odhadov akákoľvek, je jasné, že Whitefield bol efektívny kazateľ a významná osobnosť v šírení evanielia Ježiša Krista.

Charles Wesley (1707 – 1788)

Život Charlesa Wesleyho sa začal 18. decembra 1707, ako osemnásťte dieťa a tretí prežívajúci syn Samuela a Susanny Wesleyovcov. Poslali ho do Westminsterskej školy, kde sa ukázal ako vynikajúci učenec. V roku 1726 odišiel Charles na Vysokú školu Kristovej cirkvi na Oxfordskej univerzite. Keď po štyroch rokoch školu dokončil, bol hlboko zaujatý duchovnými vecami. Zhromaždil okolo seba skupinu, s ktorou rozbehol „Svätý klub“. Jeho starší brat John Wesley sa neskôr stal jej vodcom. V roku 1732 sa ku klubu pripojil George Whitefield. Členovia klubu sa nazývali Metodisti, pretože hľadali Boha skrze skutky. Snažili sa nájsť metódu, ktorou by mohli dosiahnuť spasenie vlastnými snahami. Skúšali všetko, dobré skutky, modlitby, pôsty, sebazapieranie, atd. Nedá sa veľmi predpokladať, že v tom čase študovali Bibliu! Klub sa nedokázal vymaniť z úprimného, ale veľmi zákonického a bezduchého náboženstva. Whitefield sa znovuzrodil ako prvý, v máji roku 1735.

Neskôr v tom istom roku šli Charles, John a George Whitefield do Ameriky na misiu, ktorá bola pohromou. Charles sa do roka vrátil, ale veľký dojem na neho urobili Moravskí bratia v Gergii, a tak sa v Londýne stretol s ich vodcom, kniežatom Zinzendorfom. Čoskoro sa z Georgie vrátil aj John a spolu s Charlesom sa učili o evanéliu Ježiša Krista od Moavských bratov. Netrvalo dlho a Charles sa stal znovuzrodeným kresťanom a hneď začal písať svoje piesne. Nasledujúci deň bol spasený as John Wesley. Je fascinujúce, že po všetkých svojich pokusoch získať spasenie potrebovali vlastne vyučovanie o tom, prečo sa Ježiš zjavil v tele, a Božiu milosť, aby sa to mohlo udiť.

V tomto čase už služba Georgea Whitefielda mala obrovský vplyv. Charles a John Wesleyovci boli fascinovaní vplyvom otvorených zhromaždení pred veľkými zástupmi a obaja sa v nich angažovali. Neskôr sa od Georgea Whitefielda oddelili, John ho nazval „čertom z pekla“ a Whitefield odišiel do Ameriky, kde viedol obrovské prebudenie. Whitefield bol medzi nimi tromi naozajstný kazateľ a jeho odchod bol pre krajinu vážnou stratou.

Piesne Charlesa Wesleyho boli prvýkrát vydané v roku 1739 a boli veľmi populárne. Napísal veľké množstvo piesní, mnohé s niekoľkými veršami. Väčšina z nich zachytila skutočnú podstatu kresťanstva. Ich slová su prakticky kázne svojím spôsobom a odrážajú slávne pravdy Ježiša Krista. Nečudo, že to bol čas prebudenia. Charles sa v roku 1749 oženil so Sarah Gwynne a mali dvoch synov, obidvoch hudobných géniov. Ich manželstvo bolo šťastné a Charles svoju putovnú službu ukončil v roku 1756. Zomrel v marci roku 1788 vo veku 81 rokov.

John Wesley (1703 – 1791)

John Wesley sa narodil v Lincolnshire, v Anglicku. Bol synom anglikánskeho vikára a pochádzal z dlhej línie služobníkov. Keď mal šesť rokov, fara, v ktorej jeho rodina žila, vyhorela. Všetci prežili, ale John pri tom takmer zomrel, keďže ho z plameňov vyslobodili v poslednej chvíli.

V roku 1713 išiel John na Charterhouskú školu v Londýne. Potom, od roku 1720, chodil na Vysokú školu Kristovej cirkvi v Oxforde, kde získal magisterský titul v roku 1727. V roku 1725 bol ordinovaný za diakona a do Oxfordu sa vrátil o dva roky neskôr, po tom, ako pmáhal svojmu otcovi ako kaplán.

Potom sa stal prezidentom takzvaného Oxfordského Svätého klubu, ktorý založil jeho brat Charles. Konali dobré skutky, ako napríklad navštevovanie väznic a rôzne skutky sebadisciplíny. Mali pocit, že si spasenie musia zaslúžiť, a v tejto snahe šli až do extrémov. Tieto pokusy prinútiť Boha konať spôsobovali výsmech ostatných ľudí, ktorí ich označovali ako Metodistov.

John Wesley odišiel spolu so svojím bratom a dvoma ďalšími do Georgie, kde mal prebrať miesto kaplána. Zažili tam veľa ťažkostí a všetci sa vrátili v priebehu dva a pol roka. Písal sa rok 1738 a John bol kňazom už od roku 1728, ale stále sa potreboval obrátiť. George Whitefield, veľký kazateľ, bol spomedzi Svätého klubu prvý skutočne obrátený človek, ale John vedel, že Božia spásonosná viera na neho ešte nezostúpila.

Na Moravskom zhromaždení v Alderstgate v Londýne John Wesley počúval čítanie Lutherovej Epištoly Rimanom. Ako tak počúval písmo, ktoré bez pochyb poznal naspamäť, Božie slovo zrazu pred ním ožilo a on spoznal istotu spasenia. Vedel, že jeho hriechy boli odstránené a on bol zachránený od zákona hriechu a smrti.

Potom, ako sa to stalo, udalosti začali plynúť rýchlo. Počas nasledujúcich 50 rokov John Wesley precestoval 250.000 míľ, mnohé na koni, a kázal viac ako 40.000 kázni. Napísal viac ako 200 diel rôzneho druhu. Bol obdivuhodným putovným evanielistom.

John Wesley sa nezhodol s Georgeom Whitefieldom a nazval ho „čertom z pekla“. Whitefield nakoniec odišiel do Ameriky, kde sa stal nástrojom vo veľkom prebudení. V roku 1740 Wesley začal zakladať miestne Metodistické spoločenstvá, ktoré boli počiatkom metodistickej cirkvi.

Jeho najväčší problém prišiel, keď sa oženil. Napriek radám mnohých, oženil sa s Mary Vazeille. Manželstvo bolo úplnou pohromou. Keď John Wesley išiel niekam kázať, jeho žena ho nasledovala a nahlas ho odsudzovala ako klamára a podvodníka.

John Wesley zomrel v roku 1791. V prvých rokoch svojho kazateľského života poznal Ježiša Krista len z vedomostí v hlave. No po jeho obrátení, keď jeho kamenné srdce nahradilo srdce mäsité, John Wesley strávil viac ako 50 rokov kázúc evanielium Ježiša Krista medzi ľuďmi v Anglicku.

Knieža Zinzendorf (1700 – 1760)

Knieža Nicholas Ludwig von Zinzendorf sa narodil v Drážďanoch, v Nemecku v roku 1700. Bol dieťaťom bohatej, šľachtickej rodiny. Jeho rodina bola súčasťou Pietistického hnutia.

Už ako dieťa bol osobne oddaný šíriť evanielium. Neskôr v roku 1722, keď skupina Moravanov chcela žiť na jeho území, stanovil sa kurz jeho života.

Zinzendorf sa pripojil k Moravanom a v roku 1727 odišiel z verejného života, aby celý svoj čas trávil s nimi. Moravania sú ako nitka pretkávaná cez tapisériu protestantskej reformácie. Ich pôvod bol medzi nasledovníkmi Jána Husa. Husiti boli známi ako Táborčania a neskôr sa stali Česko-moravskými bratmi. Stoja v pozadí mnohých udalostí reformácie a v popredí života kniežaťa Zinzendorfa. Ich dôraz na vzdelanie si udržal živý vplyv až do modernej doby.

Vplyv Moravanov (vrátane diel kniežaťa Zinzendorfa) na svet bol, a stále je, veľký. Napríklad, bratia Wesleyovci obaja strávili dlhý čas v snahe získať spasenie skrze skutky. Avšak ich spasenie prišlo potol, ako sa moravskí bratia v kritickom čase objavili a vysvetlili im evanielium.

William Carey použil Moravských bratov ako príklad kresťanskej cirkvi na stretnutí, ktoré zakladalo Baptistickú misijnú spoločnosť.

V roku 1731 sa Zinzendorf stretol s kresťanským otrokom zo Západnej Indie. Následkom toho vznikla jedna z prvých protestantských misijných prác, kedy boli dvaja Moravskí bratia vyslaní medzi otrokov, aby s nimi žili a kázali im evanélium. Založili aj mnoho ďalších misií po celom svete.

Zinzendorf veľa cestoval po celom svete. Podnikol niekoľko ciest do Ameriky, kde sa stretol s domorodými Indiánmi.

Knieža Zinzendorf pokladal vzdelanie za nesmierne dôležité a založil mnoho škôl.

Dwight Lyman Moody (1837 – 1899)

Moody sa narodil na farme v Massachusetts v Amerike a býval doma až do veku sedemnášť rokov. Žil život v biede, lebo jeho otec zomrel, keď mal len štyri roky. V tom čase mala jeho matka deväť detí vo veku od trinášť rokov nadol. Rodina prežila s pomocou miestnej cirkvi.

V roku 1854 Moody odišiel do Bostonu a pracoval v obchode s obuvou u svojho strýka. Chodil do miestneho zboru, ale obrátil sa priamo pri práci v obchode vedený učiteľom nedeľnej školy.

Potom Moody odišiel do Chicaga, stal sa úspešným predavačom obuvi a značne zbohatol. Všetok jeho voľný čas zaberala kresťanská práca v drsných oblastiach mesta. Viedol veľké a živé nedeľné vyučovania v chudobných štvrtiach. Bol hlboko ovplyvnený učiteľom, ktorý zomieral na tuberkulózu a snažil sa priviesť svoju triedu ku Kristu pred tým, ako zomrie. Kvôli tomu sa Moody vzdal svojich obchodných ambícií.

V roku 1861 sa Moody stal mestským misionárom za YMCA. 28. augusta 1862 sa oženil s Emmou Charlotte Revellovou a mali tri deti. Čoskoro nasledovala americká občianska vojna. Moody sa stal šikovným kresťanským pracovníkom a evanelistom. Trávil svoj čas na bojisku a venoval sa umierajúcim vojakom.

Do roku 1870 mal Moody svoj vlastný zbor a tri deti. Cítil, že Boh ho vedie do novej fázy života. Stretol sa s Irom D. Sankeym, ktorý spieval na kresťanských konferenciách, a presvedčil ho, aby spolu vytvorili tím.

O tri roky neskôr Moody a Sankey, v podstate neznámi, pricestovali do Liverpoolu. Anglicko a Škótsko bolo vzbudené sériou stretnutí, ktoré kombinovali kázne a spev. Tisícky ľudí prichádzali na zhromaždenia a mnohí z nich sa obrátili ku Kristu. Ich Londýnska kampaň v roku 1875 je jedným z vrcholov kresťanstva s Anglicku.

Po návrate do Ameriky v auguste 1875 Moody a Sankey viedli sériu evanelizácií po celej krajine. Tieto stretnutia navštevovali obrovské zástupy.

V roku 1876 Dwight L. Moody zrealizoval svoju ambíciu, keď založil zbor v Chicagu. Počas šesťnástich týždňov robil v Chicagu evanelizácie a odhaduje sa, že sa pri nich obrátilo asi 10.000 ľudí. Počas nasledujúcich piatich rokov sa evanelizácie uskutočňovali v mnohých ďalších dedinách a mestách. V roku 1881 sa Moody vrátil do Anglicka na šesť mesiacov a o pár mesiacov neskôr podnikol ďalšiu kratšiu cestu. No v roku 1883 sa Moody znovu vrátil do Londýna na evanelizáciu, pri ktorej jeho kázanie počuli dva milióny ľudí počas niekoľkých stretnutí. Neskôr Moody organizoval ešte niekoľko menších evanelizácií v Amerike, než sa naposledy vrátil do Abglicka v roku 1891.

V novembri 1899 Moody rozbehol svoju poslednú evanielizáciu. Bolo to v Kansas City v Amerike. Po jednej bohoslužbe sa Moody necítil dobre a odišiel domov do Northfieldu, aby si odpočinul. Zomrel 22. decembra.

Jeho zbor v Chicagu sa premenoval na Zbor D.L. Moodyho v roku 1901. Chicagska evanielizačná spoločnosť sa neskôr premenovala na Moodyho biblický inštitút.

Charles Haddon Spurgeon (1834 – 1892)

Charles Haddon Spurgeon sa narodil v roku 1834 v Anglicku v Kelvedone (malá dedinka v Essexu). Vyrástol v kresťanskej rodine a pridal sa k baptistickej cirkvi v roku 1850. Vo veku dvadsať rokov sa stal pastorom. Stojí za povšimnutie, že nikdy nechodil na biblickú školu.

Bol inšprujúcim kazateľom. Kázal obrovským zástupom v Londýne a jeho kongregácia sa rapidne rozrastala. V roku 1859 sa začala práca na novom zbore, ktorý sa mal volať Metropolitný stánok. Bolo v ňom sedenie pre 6.000 ľudí a Spurgeon v ňom kázal viac ako štyridsať rokov.

Spurgeon bol zároveň plodný autor. Okrem toho, že vydával mesačný zborový časopis, distribuoval aj rôzne kázne a traktáty.

Založil vysokú školu pre pastory, nedeľné školy, sirotince a založil niekoľko zborov. Spurgeon bol kalvinista. Veril, že Biblia je Božie slovo, a kázal to, čomu veril. Napokon bol prinútený odísť z Baptistickej únie, pretože prijali nesprávnu doktrínu, ktorej bol on hlasným protivníkom.

Spurgeon zomrel v roku 1892.